

Na kraji jame je ležalo truplo njenega moža na nosilnici. Postala je nekoliko časa pred njim, s prebridko žalostjo truplo pogledovaje, na persi se tolčeča in jokaje. Nazadnje se mu je priklonila, je šla trikrat okrog jame, in vselej, ko je memo svojega mertvega moža prišla, obraz z rokami zakrivala in se mu globoko priklonila. Potem je tik njega obstala, se k svojim prijateljem in sorodnikom obrnila in, kolikor sem mogel viditi, se je od njih poslovila.

Dali so ji potem posodo z oljem, katerega nekaj je najpervo na truplo zliła, potem pa posodo si na glavo postavila, trikrat glasno klicaje: „Naraina!“ (ime Višnu-ta, indijanskega boga.) Koj potem so plahto raz groba potegnili, truplo njenega moža va-nj vergli in brez strahu je skočila, vdova v žarečo brezno o strašnem vpitju pričujočih žen in omamijočim šundru muzike. Slednji nazočih je vergel v tem ognjeno metlo, katero je zato v roki držal, za njo, tako, da je bila v hipu vsa pokrita.

Dim in iskre so se valile in pokalo je iz groba.

Stresnil sem se po celem životu, ko sem vidil to strašno prigodbo. Dolgo se nisem mogel zbrihtati, tako me je pogled ta preplašil.

Veliko tacih žalostnih ceremonij sem že vidil med drugimi divjaki, pa tako me še nobena ni prevzela. V nekterih krajih gré vdova, ktera se hoče sožgati, na germado, uzame truplo svojega moža v roke, in, ko jo z mnogoterimi sožigljivimi rečmi oblože, zgori z njim vred.

Med deset sto Indijani višjega stanú, kateri med letom umerjó, je dostikrat komaj eden, katerega vdova se dá z njim sožgati. Če se pa to zgodi, se sožgè, ker obupa v svoji revšini, — malokdaj pa iz serčne ljubezni do rajncega moža.

Zgodilo se je tudi že, da so se javne plesavke (bajadère) s svojimi umerlimi ljubljenci sožgati dale, in to po lastni volji. Nihče jih ni silil. Če je pa ktera obljubo storila in to s slovesnim darom poterdila, jo potem osramoté in izmed sebe pahnejo, če se brani sožgati se. Potem zapovedujejo njih svete bukve, ji glavo z oslovsko dlako pokaditi, jo ritnisko na osla posaditi, iz njenega stanovališča peljati, in jo tako od tod iz cele dežele izterati.

Drug popotovavec piše o številu sožganih vdov v Indii da v šestih mescih, to je, od 15. aprila do 15. oktobra 1804 je bilo 30 milj okoli Kalkut sožganih 150 žen. Po drugem pisanju od leta 1803 pa je bilo v okolici 30 angležkih milj tisto leto 275 žen živih sožganih.

Sedaj je že marsikaj drugače, in kakor pri nas, si menda tudi marsiktera indijanska vdova iz same žalosti drugzega moža poiše, da jo tolaži o zgubi prvega.

Smešnica.

(Od konca do kraja resnična). Neki kmet pride k sodnii in pozdravi gospoda sodnika. „Bog vas sprimi! — odgovori sodnik — kaj pa hočete?“ — „Moja hči Mina ima božjast“ — odgovori kmet. — „Kaj pa morem jez za to; pojte h dohtarju“ — mu reče sodnik. — Kmet suče klobuk v rokah, pa pravi: „Pri Vas, gospod žlahni, morem še boljše zdravilo dobiti. Slišal sem, da bo tu prihodnji teden nekdo ob glavo djan; zato bi Vas prosil, da bi mi dovolili enmalo kervi takrat od tega človeka vzeti, da jo bo moja bolna hči popila. Sej je nočem zastonj; bom že plačal, kar bo treba.“ — „Al Vas luna terka, Martin?“ — ga zaverne sodnik. „Ne, ne, gospod! že vémo, da zoper božjast ni nič boljega“ — odgovori kmet. — Sodnik se mu smeja ter mu reče, naj pomisli, da je to prazna vera. „Le povejte mi, prosim kdaj bo „rihta“. „Vam bom že povedal — mu reče sodnik, da ga odpravi. In kmet gré vès vesel domú.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Od Negove blizo Radgone Štaj. 1. sept. Fr. S. W.*)
— Dovolite mi, drage Novice! nekatere reči v spomin vzeti,

*) Nam bo drago,

Vred.

kako v okolici ščavenske doline z nami stoji. Prizanesite nam, ako vam iz našega kraja malo kaj dobrega in veselega oznaniti imam. Kakor je od ondot slišati, je tudi pri nas velika suša. Vse si ljubega deža želi; pa žalibog, nemoremo ga pričakati, zato so skorej vsi studenci vsahnili. Prijetna Ščavnica, ki nam je onda prelepo dolino in senožeti blagodarno namakala, zdaj od suše prazna hira, in sèm ter tje se najde pocepanih rakov in rib obilno ležati. Namesto vsahnjenih studencov nam je pak mila narava tukaj žlahnih slatinskih vrelcov po vsi dolini podarila, kateri prebivavce tukajšne okolice razveseljujejo in okrepujejo. Posebnega spomina vredna je poleti mnogo obiskana slatina v Česlovcih, ktere se vsako leto po 1000 steklenic na vse kraje razvozi; za katero prebivavci ondotne vasi po 600 do 800 fl. sr. dobivajo. Kaj lep denar in pomoč za te vaščane.

Ljudje v ti okrajini bi bili sicer zdravi, ko bi jih v protiletji ne bile koze (osopnice) nadležvale, zdaj pa huda griža, ktera je skorej koleri enaka, kar bolnika tudi k kervnemu bluvanju žene. Spod Radgone okoli Kapele proti sv. Križu ta grozna griža hudo po vaséh razsaja, ter mnogo otrok černi zemlji vzročuje.

Ozimina bo nas mogla lokete rešiti, ker jari pridelki slabo obetajo. Repa in ajda se klaverno deržite; turšica je po senčnih krajih kaj lepa, le po solčnih njivah je popolnoma zagorela. Zelje je slabo, in še tisto žugajo hude bolhe pokončati. Proso je sèm ter tje boljše, samo da ima male late, tedaj tudi nič zdačno ne bo. Ker zelenjadi povsod manjka, sekajo neki kmetovavci zelene veje iz drevja za klajo svoji živini. Cena goveje živine vidoma pada, zato že nekteri mesarji funt mesa po 6 kr. sr. sekajo. Proti pekočemu solncu stoječe se drevje s sadjem vred po nekterih krajih od vročine na korenu suši. Rani krompir je sicer lep, al le malo se ga nakoplje; pozni boljše obeta, in bolezninjem ni viditi dozdej. Zimski lan je bil v nekterih okolicah prav lep, le poznjaka ni najti nikjer. S senom so ljudje tako zadovoljni, le za otavo bo joj, razun na senčnih krajih, kjer bode srednji pridelk. Zato gré cena klaje vedno više; in pravijo celó, da se cent sena že po deset dvajsetic prodaja. Revne čbelice tudi silo terpijo, ker jim manjka vlage in cvetlic; pravijo, da jim cveteča ogeršica tudi škoduje.

Kar naše vinograde zadeva, še dozdej prav lepo stojijo, samo da jih je blizo Lutomera pa nekterih krajih huda toča grozno pokončala. Grozdje se nektero že mehčí, nektero je pa drobno, terdo in sparjeno od velike vročine; in ako ravno je zajic pozimi veliko tert in drevesic poškodoval, nam je ters vendar lepe rozge pognal, na kterih obilno grozdja visi. Za vino se nikdo ne oglasi, zato je cena na 20—30 fl. sr. niže padla. Vinsko posodbo so v sprotiljetji drago držali; zdaj je pa sodarjem drugo pokazalo, ker cena od dné do dué se zmanjšuje.

Nova še dozdej pri nas neznana uima je prišla v naše gojzde. Na milijone in milijone gladovnih, zelenih gosenc se je od nekod priteplo, ki žugajo naše hojove gojzde čisto pokončati. Al se bo naše lepo hojovo (borovo) drevje po tem merčesu posušilo ali ne, kaj si kdo misli od te nesreče?

Zavoljo teritve, s katero se ravno zdaj ženske pečajo, naj še nekaj naznanim. Nesreča, ki se je pri nas pripetila, naj ljudi uči, de bodo pri tem delu bolj previdni. Neki kmet je najmre lan na svoji peči v hiši sušil, ker mu je v sušivnici prostora manjkalo. Od prezlo zakurjene peči začne lan tleti. Kmet sam v hiši spi. Od dima se sprebudi, skoči iz postelje in meče goreče snope lanú s peči na tla; ne gleda pa kam jih meče, ker je še v jutro zarano téma bila. In prigodi se, da je en snop ravno na otroka padel, ki je v zibelki spal in tako ob življenje prišel.

Slednjič še slíšite žalostno novico, ki se je nedavno pri sv. J. v Slov. Goricah primerila. Neki 20 let star fant je neko nedeljo med rano službo božjo neko mlinarco in kmetico s sekiro usmertil in verh tega še z nožem prebodel. In ko je tam 85 fl. sr. vkradel, gré k pozni službi božji k

sv. M... Po poldne tistega dneva in celo noč je potem v kerčmi pijančeval; čez nekatere dni zasačen se je vsega krivega spoznal. — Hudodelniki se pri nas grozno množijo, za kazni malo marajo, ker se sami tolažijo, da jim v ječi boljše gré kakor zunaj, rekoč: v ječi nam ni treba delati, tam dobimo svojo dobro hrano in streho zastonj itd.

Iz Beršeca primorske Istre. 5. sept. — Zadnje dni unega in prve dni tega mesca nam je dobrodarini Bog vendar toliko dežja poslal, da nimamo več suše, ktera nam je letos veliko škodo storila. Grojzdje je ostalo drobno, koruza se je preveč zadušila, ajde ne bo, čelice so žalostne. Po nekterih krajih Istre pa, kjer je deževalo o pravem času, se ljudje ne morejo prehvaliti z dobro letino, kakor na priliko v Cepiču, kjer je velika povodenj mesca julija veliko škodo za takrat, pa tudi na drugi strani za naprej veliko koristi prinesla; tukaj so poljski pridelki obilni, da že 6—8 let ne tako. Pa obilnosti vina se le malo čuje po Istri, kjer ga je suša in bolezen (pepél) prestrašila. Po kvatrih mislimo začeti tergatbo; dobra in sladka kapljica mislimo da bo, kakor po navadi vsako bolj suho leto; ako bo manj mošta od lani, bo pa bolji. Sedaj broskve (Kohl, ital. verza) sadimo, ki pri nas čuda čuda zaleže kmetiču za hrano, skuhana, drobno zrezana z enmalo krompirjem in dobro zabeljena z oljem ali špehom. — Ali se bo Poreška škofija zjediniła z Teržaško-Kopersko ali ne, se še nič gotovega ne vé, čeravno se mnogo o tem govori in pretehtuje; v kratkem mislimo pravo zvediti. Sliši se, da Porečani mislijo z veseljem na ljubeznivega gosp. dohtarja Buona, Goričana, nekdanjega špirituala in profesorja v seminariji v Gorici in sedajšnega profes. v Solnogradu. — S preserčnim veseljem moram še povedati, da nas je nedavnej slavnoznanj vrednik „Slov. Prij.“ in katehet v Celovcu gosp. A. Einšpieler na svojem potovanji po Istri obiskali.

Sajovec Jakob.

Iz Ljubljane. Po novi postavi (glej „Novice“ list 55. in 56.) osnovane konjske premije se bojo za krajnsko deželo letos delile v Kranji in sicer 24. dan tega mesca. Radovedni smo, ali se bo dosti lepih kobil prignalo na premijšče.

Novičar iz raznih krajev.

Po vikšem ukazu se vsi začasno odpušeni vojaki (urlaubarji) in rezervi, kateri služijo pri finančni straži in so že čez leta v vojaški dolžnosti, imajo berž iz vojaščine izpustiti. — Štatitični zbor na Dunaji je imel v saboto svoj poslednji shod; kakor se sliši, je marsikaj koristnega za pospéh statistične vednosti sprožil. — Sliši se, da je cesarska vlada za zasadbó drevja ob železnici ljubljansko-teržaški precej dnarja dovolila, da se pa tudi pričakuje, da bojo na Krasu tudi občine (soseske) spašnike (gmajne) poleg železnice z drevjem zasajati začele. — V Marii-Celji je bilo čez 180.000 romarjev do konca unega mesca; marsikak dan je bilo čez 50 maš na dan. — Na južnem Tiroljskem letos spet in precej hudo boleha grojzdje. Žvepljajo ga in limajo, ker pravijo, da oboje pomaga. — Čuden prikazek je to — piše marski časnik „Neue Zeit“ — da se letos nahaja po senožetih toliko mertvih kertov. Ali kakošna kuga razsaja med njimi? Ali jih suša morí? — V vasi Stjt-u poleg Klumec-a cvetete ravno zdaj dve jablani, ki pa ste zraven tega polne lepega sadja, tako, da cvet in sad ob enem šibita drevesi. — V nekterih goratih krajih Virtemberskih se je ovsa lotila neka huda bolezen, da zlo tožijo ondašnji kmetovavci. Kakošna bolezen je, ni povedano. — Na (rusovskem) Poljskem bo nek letos letina tako bogata, da že dolgo ne pomnijo take. — Angležem še zmiraj slabo gré v Indii. Rusovska vlada je dala po svojem poslancu angležki vladi vediti, da je gerda laž angležkih časnikarjev, ki pravijo, da

so Rusi podkurili punt v Indii. Rusovska vlada bi zlo obžalovala in za nesrečo imela celemu svetu, ako bi Angleži zgubili svojo veljavo v Indii. — Da se bota cesarja Napoleon in Aleksander kmali snidla, je gotovo, — pa ne v Darmstadtu, ampak v Stuttgartu, pravijo časnikarji, ki si že pol leta glavo lomijo: kaj nek si bota cara iz izhoda in zapada povedala? Ker pa obá molčati znata, se bo menda od teh pomenkov več ugibalo, kakor zvedlo. — Spet spravljajo pred nekimi leti pregnano španjsko materkraljico Kristino nazaj v Madrid, pa noče iti, dokler je Narvaez prvi minister. — V porotni sodbi 3. dan t. m. v Parizu so bili Mazzini, Ledru-Rollin, Campanella in Massarenti v pregnanstvo obsojeni, se vé da le z besedo (in contumaciam) in ne djansko, ker vsi štirje prosti živijo na Angležkem. Ali jih bo angležka vlada francozki izročila, se ne vé. — Od kneza Gregorja Ghika, nekdanjega gospodarja moldavskega, ki se je unidan na svojem gradu ustrelil, se je zdaj zvedilo, da je bil na strani tistih, ki želijo Moldavo in Valahijo zedinjeno pod ptujim vladarjem, in da so ga zatega voljo sovražniki njegovi tako čertili in mu podtikali take nečastne dela, da ni mogel prestati sramote in si je tedaj življenje končal. — Perzijski car (šah) je razglasil postavo, po kateri imajo vsi njegovi podložni, naj so mahomedanske, kristjanske ali judovske vere, enake pravice vživati. — Po časniku „Globe“ je v severni Ameriki umerl največji mož svetá: gosp. Milos Darden; 7 čevljev in 6 palcov je bil visok, 6 čevljev in 4 palce je meril okoli srede; vagal je pa 10 centov; 16 mož je bilo treba, da so truplo v trugo položili.

Kratkočasnice za poskušnjo s cirilico pisane.

Spisal Matija Majar.

Река Манцанарес в Мадриту посехне полети до
цела. Једен Француз то первократ види ин запази
красен ин драг мост чрез посехнѣно реко, рече јед-
нему мемо идочему Шпаніюлу: Продајте ваш мост
ин купите си за ња воде за вашо реко.

Bratovska ljubezen.

Po narodni pesmi.

Po livadi travni
Bistra voda dere,
Pa na bristri vodi
Lepo dekle pere.
Prideta po stezi
H dečli dva človeka,
Žvižgata, pojêta,
Déklica pa veka.

Prašata popotna:
Kaj pa, duša, miješ,
In kališ vodico,
Da v njo solze liješ?
Jaz pa srajce perem
Dražje mi od zlata,
Ena je od ljub'ga,
Druga je od brata.

Ljubega in brata
So na vojsko vzeli,
Na tej travni planji
Prusi ju zajeli.
Sedem let preteklo,
Sedem let minulo
Kar uhó ni glasa
Od nikogar čulo.

Črna prst jim postelj,
Zelen prt odeja,
Srce moje kamen,
Če se kdaj posmeja.
Za kom bi ti, duša,
Dalje togovala?
Ljubega al brata
Dalj obžalovala?

Ljubega, dokler bi
Drugega dobila,
Al za bratom vedno
Bi solzice lila.
Kaj to bledeš, lajaš, —
Da bi te volčico! —
Meč moj britki, sekaj
Sekaj jej glavico.

Ne, moj bratec, pusti,
Kaj se boš krvavil?
Saj dekliča jezik
Je resnico pravil.
Ljubega bo lahko
Drugega dobila,
Brata več ne, če bi
Ga iz trte vila. M. Valjavec.

Pogovori vredništva. Gosp. S. J. Oni keb. ni nič nenavadnega. — Gosp. M. K. V. v V.: Smo že. Prav dobro kaže.